

Kimmy Obongonyinge

ZAINTZAREN INDARRAZ

INTERSEKZIONALITATEA ARDATZ

"Zapalkuntza eta borroka askok zeharkatzen nautenez, zaila egiten zait neure burua definitzea, baina arraza biko pertsona naiz, edozein zapalkuntzaren kontrako aktibista eta bizidunekiko enpatia handia daukat. Horregatik, interseksionalitatea nire identitateak ulertzeko tresna garrantzitsu bat da. Pertsona beltzek sufritzen duten zapalkuntzatik dator, eta zapalkuntzen arteko harremanak ulertzen laguntzeaz gain, baliagarria da ulertzeko zergatik batzuek pribilegioak dituzten edo ez dituzten. Interseksionalitateari esker, justizia soziala lortzeko espazioak irisgarriagoak dira".

"Kolektiboetatik kanpo dauden zapalkuntzak ere eragileetan erreproduzitzen dira"

Beganismo zuriari kritika egiten dio Kimmy Obongonyinge aktibista antiespezistak (Croydon, Londres, 1995), eta militantzia ikuspegi interseksionaletik landu behar dela esan du. Pertsona arrazializatuek animalien askapenaren alde borrokatzeko dituzten mugez, ekintzaileen jarrera zapaltzaileez, eta bestelakoez mintzatu da BAB Bilboko Azoka Beganoan.

 OLAIA L. GARAIALDE PELLO MAUDO HERRERO

BABen eman zenuen hitzaldiaren hasieran, mentalitate irekia izateko eskatu zenion jendeari. Erresistentzia handia topatu duzu espazio antiespezistetan?

Parte hartu dudana espazio guztietan, nahiz eta feministak edo antiespezistak izan, jendearen erresistentzia topatu dut. Adibidez, animalien askapenerako mugimenduan giza eskubideez eta justizia sozialaz hitz egiten dudanean, jendeak segituan adierazten du erresistentzia. Askotan, normala eta naturala da erresistentzia adieraztea; horregatik, uste dut garrantzitsua dela denbora tarte bat lasai hartzea, prozesatzea eta hausnartzea, eta deseroso sentituz gero, zerbait egin edo esan baino lehen, ongi pentsatzea gomendatzen dut.

Horren ondorioz militantzia espazio batzuek espazio seguruak izateari uzten diote?

Uste dut ez dela bakarrik arrazarengatik, beste gauza askorengatik ere gertatzen da: orientazio sexualarengatik, genero identitatearenga-

tik, desgaitua izateagatik, eta abar. Kolektiboetatik kanpo dauden zapalkuntzak ere eragileetan erreproduzitzen dira; hala nola homofobia, transfobia, lodifobia, eta beste asko. Baina jendeak ez ditu ikusten. Azkenean, pribilegiadunek indarkeria horiek guztiak erreproduzitu ditzakete. Seguruak izan beharko lirakeen espazioetan indarkeria fisikoa sufritu duen jendea ezagutzen dut, eta ez da justua. Denok izan beharko genuke askapenaren alde borrokatzeko aukera.

Salatzen duzu, batez ere emakume eta genero disidenteez osatuta dagoen mugimendua bat izan arren, gizonak direla protagonista. Zer dago horren atzean?

Ez da soilik itzaletik emakumeek bultzatutako mugimendua, baizik eta, askotan, emakume arrazializatuek bultzatutako borroka da. Lotura zuzena dauka patriarkatuarekin, gizon zisgenero zuriak direlako beti aitortza jasotzen dutenak. Urte luzez erreproduzitu dugu hori gure irudi-

“Batuetan ahazten zaigu zer jaten dugun erabakitzea pribilegio bat dela”.

terian. Horrek ez du esan nahi borrokan ari diren gizonak gaizki egiten dutenik, baina ezin zaigu ahaztu itzalean dauden emakume guztien lana eta errekonozimendua.

Beganismo zuriari kritika egiten diozu; nola deskribatuko zenuke beganismo zuria?

Beganismo zuria da begirada eurozentristatik egiten den mugimendua, ez dituen lehenean beste zapalkuntzak jasaten dituzten pertsonak. Soilik bereari begira dago. Horrelako mugimenduetan militatzen dutenak, orokorrean, pertsona zuriak izaten dira, klase ertainekoak, eta langile klasearen inguruko zeezer dakitenak, baina hortik harago lanketarik egiten ez dutenak. Horrelako espazioetan, irisgarritasunaz hitz egiten dugunean, ez gaituzte entzuten eta ikusezin egiten gaituzte. Horrek ez dio inori mesederik egiten, ez mugimenduan militatzen dugunoi ezta animalien askapenari ere.

Zer-nolako mugak edo trabak daude mugimendu antiespezistara hurbiltzeko?

Uste dut bi motakoak direla; alde bateatik, aktibismo beganoa egiteko mugak, eta bestetik, animalia jatorriko produktuak baztertze zailtasunak. Lehenengoari dagokionez, mugimenduaren barruan ematen diren zapalkuntza guztiak oztupo handiak dira, hala nola, lodifobia eta misoginia. Horrez gain, egoera irregularrean dagoen pertsona batentzat bizirautea izaten denez lehentasuna zaila da beste borroka batzuetarako indarra izatea.

Eta produktuei dagokienez?

Orokorrean, pertsona arrazializatuentzat produktu batzuk erostea oso zaila da, leku gutxietan dauden behar ditugulako. Adibidez, gure ilea garbitzeko ohiko dendetan ez dagoen xanpu bat behar dugunez, ordu eta erdiko bidaia egin behar dut erosteko. Gainera, gutxi egoteaz gain, oso garestiak izaten dira. Hutsala dirudi, baina jendeak egunero koan behar dituen gauzak aurkitzeko ez dakit zenbat buelta eman beharko balitu, frustrazioa ulertuko luke. Beste muga bat elikadura bidegabekeria da; batuetan ahazten zaigu pribilegio bat dela zer jaten dugun erabakitzea. Ba-

tzuek esaten dute txitxirioak jatea oso merkea dela, baina lekaleak prestatzeko denbora behar da, eta esplotazio egoeran dauden pertsona arrazializatuek ez dute deusetarako astirik. Horregatik, askok janari lasterra jaten dute.

Hizkuntza ere muga izan daitekeela diote; uste duzu militantziarako muga izan daitekeela?

Kapitalismoaren eta neoliberalismoaren ondorioz, oso ikuspegi indibidualista dugunez, ahaztu egiten zaigu gauzak aldatzeko kolektiboan borrokatu behar dugula. Horretarako, oso garrantzitsua da harremanak sustatzea hizkuntza anitzez osaturiko espazioen bidez; esate baterako, euskara eta gaztelania beste hizkuntzekin elkartuz. Nire gaztelania ez da ona, baina beste bat ingelesez pixka bat moldatzen bada, errazagoa izan daiteke. Hala ere, ezin zaigu ahaztu muga handiena ez dela hizkuntza, baizik eta jendea ez dela fio zapaltzaileez. Horregatik, garrantzitsuena da konfiantza lantzea, eta komunitateen arteko harremanak sustatzea. Aktibismoa zaintzatik egiteak hitzek baino indar handiagoa du. ●